

## Utredning om språkduschförsök (fge)

Svenska förskoleverksamhets- och utbildningssektionen 15.05.2019 § 21  
307/12.00.01/2019

Beredare

Margot Flinck, dagvårdschef  
Tarja Kotamäki, planerare  
fornamn.efternamn(at)kyrkslatti.fi

### Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 5.3.2018 § 15 att språkdusch på svenska/finska prövas som pilot för 4-åringar uppåt i de närliggande daghemmen Hommas daghem och Liinaharjan päiväkoti och Ravalsin päiväkoti och Prästgårdsbackens daghem och att försöket inte fick medföra några kostnadseffekter. Försöket tidsbestämdes till verksamhetsåret 2018-2019.

### Kyrkslätts försök

Till försöket fick de svenskspråkiga familjer där båda vårdnadshavarna är svenskspråkiga och de finskspråkiga familjer där båda vårdnadshavarna är finskspråkiga anmäla sig.

Sammanlagt 39 barn (21 svenskspråkiga, 18 finskspråkiga) inledde projektet. Då verksamheten avslutades var antalet barn 34 (19 svenskspråkiga, 15 finskspråkiga).

I försöket kom man överens om att barnen skulle träffa varandra en gång i veckan under ca 45 minuter i gemensamma aktivitetens tecken. Pedagogerna i grupperna som deltar i försöket planerade och utvärderade verksamheten tillsammans i enlighet med planen för småbarnspedagogik särskilt med tanke på omfattande kunnande, lärområden och barnets delaktighet. Också förflyttningarna till den andra enheten eller den gemensamma mötesplatsen användes till att utforska naturen.

Barn, vårdnadshavare och personal tillfrågades hösten 2018 om vad de tycker om språkduschen och vad de anser att man eftersträvar med den. På våren har man tillsvidare bett om respons på språkduschen av barnen och några vårdnadshavare.

### Barnens tankar om språkduschen

På hösten hade barnen ingen uppfattning om vad språkdusch är. Önskemålen om verksamheten varierade mycket. Barnen ville bl.a. leka, sjunga, lära sig det andra språket och lära sig att räkna. Barnens önskemål togs i beaktande i planeringen av verksamheten. När det gäller hösten framgick det av barnens intervjuer och genom att observera barnen att tråkigast var att promenera till det andra daghemmet. På frågan om vad som inte var skoj svarade barnen vanligtvis ingenting eller så svarade de promenaden. Barnen tyckte att de gemensamma aktiviteterna var roliga och de berättade ivrigt om språkduschen för de andra barnen.

På våren fick man många liknande önskemål och man strävade efter att beakta dem i verksamheten. Promenaden upplevdes fortfarande som tråkig.

Pedagogerna strävade efter att motivera barnen till att leka tillsammans, men barnen ansåg att ledd verksamhet i naturen inte var lika roligt som friheten att självständigt utforska och vara aktiv utomhus

### **Vårdnadshavarnas tankar om språkduschen**

Vårdnadshavarna önskade att man skulle lära sig ord och begrepp på det andra språket på ett roligt sätt och genom lek. En del vårdnadshavare önskade att barnet skulle tala det främmande språket flytande på våren. Vårdnadshavarna i de svenskspråkiga familjerna önskade att barnet skulle förstå och kunna kommunicera på finska.

### **Personalens tankar om språkduschen**

Eftersom försöket inte fick medföra några kostnader, upplevde personalen att pedagogernas frånvaro från daghemmet var en utmaning. Då en-två pedagoger gick någon annanstans med en grupp, blev resten av barnen kvar med den övriga personalen i daghemmet, alltså inverkar språkduschgruppens verksamhet på verksamheten i hela huset. Antalet barn i språkduschen fordrade att två personer var med då man förflyttade sig med barnen. Assistenterna hade ändå gärna gått med, eftersom den nya verksamheten var intressant.

Enligt personalen använder de finskspråkiga barnen ivrigt nya ord och begrepp och de var intresserade av det svenska språket. Barnen från helt svenskspråkiga familjer har börjat använda det finska språket flytande, fastän både vårdnadshavarna och personalen haft den uppfattningen att barnen inte förstår finska. En del av barnen kunde redan finska och språkduschen har inte fört med sig någonting nytt i fråga om språket.

### **Språkduschverksamheten**

Målet med språkduschen är att berika barnets språkvärld och väcka intresse för främmande språk. Man bekantar sig med språket genom lek och till exempel lekar som är bekanta för barnet kan man leka på det främmande språket, man kan bekanta sig med namnen på kläder vid påklädning, man kan bekanta sig med siffror genom att hoppa hopprep o.s.v.

Personalen som deltar i försöket pratade med barnen på sitt eget modersmål, men duschen förutsätter också att personalen kan även duschspråket i någon mån, så att alla barn blir förstådda på sitt eget modersmål. Barnen tyckte också att det var roligt att även pedagogen kan lära sig ett nytt språk tillsammans med barnen.

Barnen i Kyrkslätt har bl.a. gjort utflykter ut i naturen och till biblioteket tillsammans, tittat tillsammans på teaterföreställningar på svenska, bekantat sig bl.a. med den finlandssvenska kulturen (Lucia-fest) och den finska kulturen på Kalevala-dagen och tillsammans producerat media för barnen genom medielek.

I all verksamhet har man beaktat berikandet av båda språken och utökandet av barnens språkmedvetenhet.

Verksamheten har ordnats nästan varje vecka, fastän det på grund av personalens frånvaro ibland varit utmanande.

### **Verksamhetens utmaningar**

Såsom konstaterades ovan, är den största utmaningen för verksamheten personalens frånvaro och ordnandet av hela personalens arbetstider då en del av barnen och de vuxna förflyttar sig till någon annan plats. Alla daghem som deltog i försöket upplevde att ordnandet av arbetstiderna på grund av den ambulerande gruppen är en utmaning med tanke på hela husets verksamhet.

Planering och bedömning av verksamheten som separat verksamhet har tagit upp mycket av den egna planeringstiden.

Barnens och även pedagogernas väg mellan Ravalsin päiväkoti och Prästgårdsbackens daghem/Lindals avdelningarna har varit en utmaning, då det har gått tid till att röra sig i olika väderförhållanden. Barnen skulle inte alltid heller ha orkat gå någon annanstans.

Man kom överens om verksamhetstiden 45 minuter en gång i veckan, men tiden upplevdes vara en utmaning med tanke på att grupperna skulle bekanta sig med varandra. Det tar lång tid för barnen att bli en egen grupp.

### **Fördelar med verksamheten**

Den positiva sidan med språkduschförsöket är att både personalen och barnen har fått bekanta sig med varandra, det andra språket och kulturen. Pedagogerna har lärt sig nya verksamhetsmetoder, lekar och tips för det vardagliga arbetet av varandra, vilket har varit motiverande för pedagogen. Gemensamt planerade aktiviteter som utgår från barnens tankar har varit roligt för barnen och barnen har bekantat sig med nya människor och inlärningsmiljöer. Några barn har hittat en ny vän i ett barn med annat modersmål.

### **Funderingar och fortsatt utveckling**

Daghemmets läge hade en stor betydelse för ordnandet av försöket. På verksamhetsställen som låg bredvid varandra flöt samarbetet naturligt och man behövde inte använda tid till resorna. Barnen hörde det andra språket även annars, då gårdarna låg nära varandra.

För de finskspråkiga barnen verkade det vara intressant och nytt att bekanta sig med det svenska språket. De svenskspråkiga barnen är vana med det finska språket, så själva språket verkade inte intressera särskilt mycket. Då språket inte intresserar måste pedagogerna motivera barnen till gemensamma aktiviteter så att aktiviteterna intresserar.

Personalen inom svensk småbarnspedagogik uppgår till ca 18 % av hela personalen inom småbarnspedagogiken. Det här betyder att det är utmanande att ordna språkdusch bara med svenskspråkig personal för finskspråkiga barn. Språkdusch i liten grad på olika språk har varit möjlig hittills, beroende på personalens språkkunskaper. Ofta ges språkdusch av naturen på de språk som förekommer i barngruppen – man hälsar, räknar, sjunger o.s.v. på varje språk.

På basis av erfarenhet skulle språkdusch fungera bäst i daghemmets egen grupp, om pedagogen har kunskaper om språkduschspråket. Då skulle

planeringen och verksamheten fungera sömlöst i enlighet med planen för småbarnspedagogik för gruppen och duschen skulle kunna genomföras dagligen, så att inläringen av språket blir starkare.

Ett intensivare samarbete med språkbadsföreningen är också önskvärd i fortsättningen, om språkduschverksamheten utvidgas.

Om man vill satsa på att bekanta sig med olika språk, måste man reservera tillräckligt med även utomstående resurser för att bekanta sig med språket eller undervisa på olika språk. Då skulle det vara möjligt att skaffa utbildning för pedagogerna och språklubbundervisning för barnen utanför daghemmet.

|                |                                                                                                                                                                                 |
|----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Föredragande   | Bildningsdirektör:                                                                                                                                                              |
| Beslutsförslag | Svenska förskoleverksamhets- och utbildningssektionen antecknar utredningen om språkduschförsöket för kännedom.                                                                 |
| Beslut         | Svenska förskoleverksamhets- och utbildningssektionen beslutade enligt beslutsförslaget.<br><br>Dagvårdschef Margot Flinck var närvarande under behandlingen av denna paragraf. |
| För kännedom   | Daghemmens föreståndare<br>Servicehandledarna<br>Kommunstyrelsen -> kommunfullmäktige för fortsatt behandling                                                                   |